

A TÁRSASÁGI ADÓ ALAPJA¹

A társasági adó alapját az üzleti évi beszámolóban az általános számviteli szabályok szerint kimutatott adózás előtti eredmény képezi, módosítva a taotörvény² által előírt korrekciós tételekkel, amelyek növelik vagy csökkentik az adóalapot.

A csoportos társaságiadó-alany adóévi adóalapja a csoporttagok által egyedileg megállapított, nem negatív adóalapok összege, módosítva a veszteségelhatárolás csoportos adóalanyokra és tagjaikra vonatkozó speciális szabályok szerint. A csoportos társaságiadó-alany tagjai levezetik a rájuk vonatkozó egyedi adóalapot, amelyről a csoportos társaságiadó-alanyra vonatkozó bevallási határidőt megelőző 15 napig nyilatkozatot tesz. A csoportképviselő átveszi a többi tag nyilatkozatát, és a tagi adatok alapján benyújtja a csoportos társaságiadó-alany bevallását.

Adófizetési kötelezettség pozitív adóalap után keletkezik.

JÖVEDELEMMINIMUM (NYERESÉGMINIMUM)

Minden adóév végén az adózónak meg kell vizsgálnia, hogy az adózás előtti eredménye vagy a megállapított társaságiadó-alapja közül a nagyobb érték eléri-e a jövedelemminimum összegét, amely a növelő és csökkentő tételekkel korrigált összes bevétel 2 százaléka. Amennyiben eléri, akkor az általános szabályok szerint meghatározott adóalapja után határozza meg az adófizetési kötelezettségét, vagy pedig negatív adóalap esetén elhatárolja a veszteségét.

Ha azonban az adózás előtti eredmény vagy az adóalap közül a magasabb érték nem éri el a jövedelemminimum összegét, az adózó két lehetőség közül választhat:

- a jövedelemminimumot tekinti adóalapnak, és erre az elvárt minimális adóalapra fizeti meg a társasági adót, vagy
- a társaságiadó-bevallását kiegészítő nyomtatványban nyilatkozatot tesz, és az adókötelezettsége meghatározásához az általános szabályok szerinti adóalapját veszi alapul.

A második esetben az adóhatóság értékeli a nyilatkozatot, és számítógépes kockázatelemző program segítségével egyes adókötelezettségek teljesítésének ellenőrzésére kiválasztja azon adózókat, akiknél feltételezik, hogy a vállalkozási tevékenységük kimutatott eredménye a bevételek eltitkolásának vagy szabálytalan költségelszámolásnak köszönhető. A kétségesnek ítélt gazdasági események és költségek valódiságának és indokolt mivoltának bizonyítása az adózót terheli.

¹ Utolsó frissítés: a 2020. 07. 31. napján hatályos jogszabályok alapján

² A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban taotörvény)

Ugyanakkor az első eset, amikor valaki „önként” magasabb adóösszeg megfizetését vállalja ahelyett, hogy a b) pontban megjelölt nyilatkozatot választaná, szintén adóellenőrzési kockázatot jelenthet!

Bizonyos esetekben nem kell a jövedelemminimumra előírt szabályokat alkalmazni: ilyen eset áll fenn az előtársasági adóévben, valamint az azt követő adóévben, illetve előtársasági időszak hiányában az első adóévben. Emellett nem szükséges figyelembe venni a szabályokat akkor sem, ha az adózót az adóévben vagy az azt megelőző adóévben olyan elemi kár sújtotta, amelynek mértéke eléri a bekövetkezését megelőző adóév árbevételének 15 százalékát.

A csoportos társaságiadó-alany esetében a csoporttagok a jövedelemminimumra vonatkozó döntést a csoportképviselő felé nyilatkozatukban jelzik, amely választást a csoportképviselő teszi meg a NAV felé. Amennyiben a csoporttag az általános szabályok szerinti adóalap után fizet adót, ez a negatív adóalapja, mint elhatárolt veszteség vehető figyelembe.

Vagyonkezelő alapítvány esetén a jövedelemminimumra vonatkozó szabályokat nem kell alkalmazni.

AZ ADÓALAPOT MÓDOSÍTÓ (KORREKCIÓS) TÉTELEK

Bizonyos költségek és ráfordítások növelik az adóalapot, más esetben azonban kedvezményekhez juthat az adózó az előírásokban meghatározott csökkentő tételeknek köszönhetően. Ezeket az adóalapot befolyásoló tételeket nevezzük korrekciós tételeknek, amelyek leggyakoribb típusait a következőkben ismertetjük.

1. Az értékcsökkenés elszámolása

A tárgyi eszközök és az immateriális javak a tartós használat és folyamatos avulás miatt fokozatosan elvesztik értéküket. Ennek pénzben kifejezett értéke az értékcsökkenés, míg az értékcsökkenési leírás az értékcsökkenésnek az a része, amelyet a vállalkozás költségként számol el.

Az értékcsökkenés elszámolásának elve eltérő a számviteli tv. és a taotv. hatálya alatt. A számviteli tv. a hasznos élettartamból és az annak végén fennálló maradványértékből indul ki, míg a taotv. százalékosan írja elő az adózásnál elfogadott mértékeket. Fontos megjegyezni, hogy – az átlagos könyvelői gyakorlattól eltérően – vállalkozói, tulajdonosi szempontból sokszor alapvető fontosságú lehet a kettő valóban elkülönült kezelése!

Az adózás előtti eredményt növeli a számviteli törvény szerint elszámolt terv szerinti értékcsökkenés (az egy összegben elszámolt értékcsökkenés is), a terven felüli értékcsökkenés, valamint a könyv szerinti érték az immateriális jószág, a tárgyi eszköz állományból bármely jogcímen történő kivezetésekor.

Abban az esetben, ha az adózó az eszköz terven felüli értékcsökkenését az adott tárgyévben a társasági adó alapjában nem érvényesíti adóalapjánál, akkor az elszámolt terven felüli értékcsökkenés összegét az adóévet követő négy adóévben egyenlő részletekben érvényesítheti a társaságiadó-alap meghatározása során. Ilyenkor a terven felüli értékcsökkenés visszairása következtében elszámolt bevétellel mérsékelhető a társasági adó alapja.

Az értékcsökkenési leírás szabályait a taotörvény 1. és 2. számú melléklete tartalmazza. Ezek tartalmát röviden összefoglalva fontos kiemelni, hogy az értékcsökkenés alapja az eszköz teljes bekerülési értéke és az értékcsökkenési leírás elszámolása az immateriális jószág, a tárgyi eszköz üzembe helyezése napjától az állományból való kivezetés napjáig, időarányosan történik. Az adózás előtti eredmény csökkentéseként elszámolt értékcsökkenési leírás nem lépheti túl az eszköz kimutatott bekerülési értékét.

Nem számolható el értékcsökkenési leírás azon eszközöket illetően, amelyek kapcsán a számviteli törvény szerint nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés (így olyan tételek esetében, amelyek értéke nem csökken a használat során).

A számviteli törvény szerint megállapított terv szerinti értékcsökkenés érvényesíthető többek között a következőknél:

- az immateriális javaknál,
- az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogoknál,
- a legfeljebb kétszázezer forint bekerülési értékű tárgyi eszközök esetében,
- tenyészállatoknál,
- a kizárólag alapkutatáshoz, alkalmazott kutatáshoz vagy kísérleti fejlesztéshez használt tárgyi eszközöknél,
- a közúti személyszállításhoz használt járműveknél,
- a koncesszió keretében megvalósult tárgyi eszközöknél, és közfeladatot ellátó víziközmű-szolgáltató által vagyonkezelési jogviszony keretében üzemeltetett és az alaptevékenység ellátásához szükséges tárgyi eszközöknél.

Az egyéb eszközök esetében a taotörvény 2. számú melléklete tételesen meghatározza, hogy mely eszközhöz milyen leírási kulcs alkalmazandó. Abban az esetben, ha egy eszközhöz több kulcs is alkalmazható, az adózó választhat, hogy melyiket alkalmazza.

Az adózó vállalkozásoknak arra is lehetőségük nyílik, hogy a taotörvényben meghatározott értékcsökkenési kulcsoknál alacsonyabb kulcsokat válasszanak, nem szabad azonban megfélekedezniük arról, hogy az így érvényesített értékcsökkenés nem lehet kevesebb, mint a számviteli törvény szerint elszámolt terv szerinti értékcsökkenés.

Az adózók üzleti vagy cégérték esetében évi 10 százalékos társasági adó szerinti értékcsökkenést érvényesíthetnek, feltéve, ha adóbevallásukban nyilatkoznak arról, hogy az üzleti vagy cégérték kimutatásának, kivezetésének körülményei megfelelnek a rendeltetésszerű joggyakorlás elvének.

2. A céltartalékok elszámolása

A számviteli törvény bizonyos esetekben előírja a céltartalékok elszámolását olyan múltbeli vagy folyamatban lévő ügyletből, szerződésből származó, harmadik felekkel szembeni fizetési kötelezettségek fedezetére, amelyek a mérlegfordulónapon ismert információk szerint bizonyosan felmerülnek, de összegük vagy esedékességük bizonytalan. Emellett egy társaság jogosult céltartalékot képezni olyan időszakonként felmerülő jövőbeni költségek fedezetére is, amelyek a mérlegfordulónapon ismert információk szerint feltételezhetően vagy bizonyosan felmerülnek. Az érintett adózók kötelesek megnövelni az adózás előtti eredményt a képzett céltartalékok adóévi ráfordításként elszámolt összegével, míg ezen céltartalékok felhasználása következtében elszámolt adóévi bevétel csökkenti az adózás előtti eredményüket.

3. Adóellenőrzési, önellenőrzési megállapítások

A számviteli törvény előírja, hogy az adóhatósági ellenőrzés, illetve az önellenőrzés során ugyanazon évet érintően feltárt, a bevételeket, a költségeket, a ráfordításokat, az eredményt, a saját tőkét érintő hibákat (eltérőségeket) meg kell különböztetni aszerint, hogy azok jelentős vagy nem jelentős összegűnek minősülnek-e.

Jelentős összegűnek számít az a hiba, amennyiben a hiba feltárásának évében, a különböző ellenőrzések során, egy adott üzleti évet érintően (évenként külön-külön) feltárt hibák és hibahatások eredményt, saját tőkét növelő- csökkentő – előjeltől független – abszolút értékének együttes összege meghaladja

- az ellenőrzött üzleti év mérlegfőösszegének 2 százalékát, vagy ha a mérlegfőösszeg 2 százaléka nem haladja meg az 1 millió forintot, akkor az 1 millió forintot, vagy
- az adózó számviteli politikájában rögzítettek szerint jelentős összegűnek minősített, előzőeknél alacsonyabb értéket.

Amennyiben a megállapított hiba jelentős, az nem befolyásolja az adóalap korrekcióját.

Amennyiben a megállapított hiba nem haladja meg a jelentős összegű hiba határát, az már módosítja a hiba feltárásának éve szerinti eredményt. Az adóellenőrzés, önellenőrzés során megállapított, adóévi bevételként vagy aktivált saját teljesítmény növeléseként elszámolt összeg csökkenti az adózás előtti eredményt, míg az ugyanígy megállapított adóévi költségként, ráfordításként vagy aktivált saját teljesítmény csökkentéseként elszámolt összeget növelő tételként kell figyelembe venni.

Utóbbi esetben az önellenőrzésre vonatkozó szabályt az adózó választása szerint nem köteles alkalmazni. Nem kell önellenőriznie a hibával érintett adóévi adóbevallását, ha a nem jelentős összegű hibát a feltárás napját magában foglaló adóévről szóló adóbevallásában veszi figyelembe, ehhez azonban a nem jelentős összegű hibával érintett adóévi adóalapnak meg kell haladnia a nem jelentős összegű hiba összegét.

4. Bírságok, jogkövetkezmények

Növeli az adózás előtti eredményt a jogszabályi előírások megsértése miatt fizetendő, jogerős határozatban megállapított bírság. Érdemes azonban tisztában lenni azzal, milyen tételek nem minősülnek bírságnak. Ilyen például a szerződéses kapcsolatban álló felek között felszámított kötbér, a Polgári Törvénykönyv³ szerinti késedelmi kamat, az adózás rendjéről szóló törvény szerinti jogkövetkezmények – így a mulasztási bírság, a késedelmi pótlék vagy az adóbírság – ráfordításként elszámolt összege vagy a társadalombiztosításról szóló törvények szerinti jogkövetkezményekből adódó kötelezettségek ráfordításként elszámolt összege (kivételt jelentenek az önellenőrzéshez kapcsolódó tételek).

Csökkentő tételnek számít ugyanakkor a bírság vagy egyéb jogkövetkezmények utólagos mérsékléséből vagy elengedéséből származó, az adóévben elszámolt bevétel, ha azt az adózó a korábbi adóév(ek)ben adózás előtti eredményt növelő tételként figyelembe vette.

5. Kapcsolt vállalkozások között alkalmazott árakkal kapcsolatos adóalap-módosítás

A taotörvény a következőképpen határozza meg a kapcsolt vállalkozás fogalmát:

- az adózó és az a személy, amelyben az adózó közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,
- az adózó és az a személy, amely az adózóban közvetlenül vagy közvetve többségi befolyással rendelkezik,
- az adózó és más személy, ha harmadik személy közvetlenül vagy közvetve mindkettőjükben többségi befolyással rendelkezik (harmadik személynek kell tekinteni azokat a közeli hozzátartozókat, akik az adózóban és a más személyben többségi befolyással rendelkeznek),
- az adózó és más személy, ha köztük az ügyvezetés egyezőségére tekintettel az üzleti és pénzügyi politikára vonatkozó döntő befolyásgyakorlás valósul meg.
- A fent leírtaktól függetlenül, ha az adózó és más személy viszonylatában legalább 25 százalékos közvetlen vagy közvetett szavazatijog-részesedés, vagy legalább 25 százalékos közvetlen vagy közvetett tőkerészesedés, vagy legalább 25 százalékos nyereségrészesedés áll fenn; valamint ha az adózó és más személy viszonylatában legalább 50 százalékos közvetlen vagy közvetett szavazatijog-részesedés, vagy legalább 50 százalékos közvetlen vagy közvetett tőkerészesedés, vagy legalább 50 százalékos nyereségrészesedés áll fenn, azzal, hogy a szavazatijog-részesedések és

³ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)

a tőkerészesedések tekintetében az összehangoltan eljáró személyek befolyását egybe kell számítani

A taotörvényben leírtaknak megfelelően a kapcsolt vállalkozások közötti ügyleteket speciális szabályok határozzák meg. Ha a kapcsolt vállalkozások egymás közötti szerződésükben, megállapodásukban magasabb vagy alacsonyabb ellenértéket alkalmaznak a szokásos piaci árnál, akkor a szokásos piaci ár és az alkalmazott ellenérték különbözetének megfelelő összeggel az adózónak módosítani kell az adózás előtti eredményt.

A törvény kimondja, hogy a szokásos piaci ár meghatározása a következő módszerek valamelyikével történhet:

- összehasonlító árak módszerével, amelynek során a szokásos piaci ár az az ellenérték, amelyet független felek alkalmaznak az összehasonlítható eszköz vagy szolgáltatás értékesítésekor,
- viszonteladási árak módszerével, amelynél a szokásos piaci ár az eszköz/szolgáltatás független felek felé, változatlan formában történő értékesítése során alkalmazott ár, levonva a viszonteladó költségeit és a szokásos hasznot,
- költség és jövedelem módszerrel, amelynek során a szokásos piaci árat az önköltség szokásos haszonnal növelt értékében határozzák meg,
- ügyleti nettó nyereségen alapuló módszerrel, amely az adózónak az ügyleten realizált nettó nyereségét vizsgálja a megfelelő vetítési alapra (költségekre, árbevételre, eszközökre) vetítve,
- nyereségmegosztásos módszerrel, amelynek során az ügyletből származó összevont nyereséget olyan arányban kell felosztani a kapcsolt vállalkozások között, ahogy független felek járnának el.

Növeli az adózás előtti eredményt, ha a szokásos ártól eltérő árak alkalmazása következtében az adózó adózás előtti eredménye kisebb, mint a szokásos árak mellett lett volna.

Csökkentő tételnek számít azonban, ha a szokásos ártól eltérő árak alkalmazása miatt az adózó adóalapja magasabb, mint a szokásos árak alkalmazása esetén lett volna. Feltétel továbbá, hogy az adózóval szerződő kapcsolt vállalkozás belföldi illetőségű adózó vagy olyan külföldi személy legyen (az ellenőrzött külföldi társaság kivételével), amely az illetősége szerinti állam jogszabályai szerint társasági adónak megfelelő adó alanya. A csökkentés feltétele az is, hogy az adózó vállalkozás rendelkezzen a másik fél által is aláírt okirattal, amely tartalmazza a különbözet összegét, valamint azt, hogy a másik fél a különbözet összegét figyelembe veszi a társasági adó vagy annak megfelelő adó alapjának meghatározása során.

Érdemes szem előtt tartani, hogy a kapcsolt vállalkozási viszony létrejötte az adózó és más személy között önmagában még nem teszi szükségessé az adóalap-korrekciót. Az egymással kapcsolt vállalkozásban állók bármely szerződéses ügylete során – legyen szó például adásvételről vagy kölcsönről – azonban már bejelentési kötelezettség keletkezik, és meg kell vizsgálni a fent említett módszerek alkalmazásával a szokásos piaci árhoz viszonyított alkalmazott ellenértéket. Korrekciós kötelezettség csak abban az esetben keletkezik, ha az adott szerződés kapcsán alkalmazott ellenérték a szokásos piaci ártól eltér.

Amennyiben a kapcsolt fél magánszemély, az nem módosítja az adóalapot, ugyanis a vele kötött szerződés alapján nincs szükség korrekcióra a piaci ártól eltérő áralkalmazás esetén sem.

6. Veszteségleírás

Ha egy vállalkozás adóalapja bármelyik tárgyévben negatív – azaz a vállalkozás veszteséges –, a veszteséget elhatárolhatja, és az elkövetkező öt adóévben felhasználhatja társaságiadó-alapjának csökkentésére döntése szerinti megosztásban. A veszteség elhatárolását és felhasználását nem köteles a beszámolóban kimutatni vagy a számviteli nyilvántartásokban rögzíteni, az adózáshoz kapcsolódó nyilvántartásban azonban vezetni kell az elhatárolt veszteségek összegét évenkénti részletezésben. A veszteségeket a keletkezésük sorrendjének megfelelően lehet felhasználni.

Az elhatárolt veszteség legfeljebb az elhatárolt veszteség figyelmen kívül hagyásával számított adóévi társaságiadó-alap 50 százalékának megfelelő összegig elszámolva csökkenti az adózás előtti eredményt. A 2004-2014 között keletkezett, az adóalapnál még nem érvényesített elhatárolt veszteség felhasználható 2030. december 31-ig.

Külön feltételek érvényesek a jogelődötől átvett veszteségre a jogutódnál. Átalakulás esetén az elhatárolt veszteség akkor vihető tovább, ha az átalakulás során az adózóban kapcsolt vállalkozás szerez többségi befolyást, és a jogutód a jogelőd legalább egy tevékenységét folytatja, abból bevételt szerezve. Cégvásárlás során amennyiben nem kapcsolt vállalkozás szerzi meg a többségi befolyást, az elhatárolt veszteség csak akkor vihető tovább, ha a társaság a tevékenységét a többségi befolyás megszerzését követő két adóévben folytatja, abból bevételre tesz szert, és a tevékenység természete jelentősen nem tér el a többségi befolyás megszerzését megelőzően végzett tevékenységtől (például a szolgáltatások, értékesített termékek vagy értékesítési piac tekintetében). A jogutód az átalakulás során szerzett elhatárolt veszteséget adóévenként legfeljebb olyan hányadban írhatja le, amelyet a továbbfolytatott tevékenységből származó adóévi bevétel az átalakulás előtt a jogelődnél az utolsó három adóévre számított átlagos bevételre vetítve képvisel. Nem kapcsolt vállalkozás által történő többségi befolyásszerzés esetén szintén hasonló szigorítást kell alkalmazni.

A csoportos társaságiadó-alany adóévi elhatárolt vesztesége a csoporttagok adóévi negatív egyedi adóalapjának együttes összege. A csoportos társaságiadó-alany esetében

korlátozás érvényesül az egyedileg és csoportszinten érvényesített csökkentés együttes összegére nézve. A csoportos társaságiadó-alany elhatárolt vesztesége a csoportos társaságiadó-alany adóalapját csökkenti, azzal, hogy

- adóalapja az elhatárolt veszteség levonását követően sem lehet kevesebb, mint az adóévben nem negatív egyedi adóalappal rendelkező tagjai elhatárolt veszteség nélkül számított egyedi adóalapjainak összege.
- A csoportos társaságiadó-alany és a csoporttagok által egyedileg érvényesített elhatárolt veszteség együttes mértéke nem haladhatja meg az elhatárolt veszteség nélküli egyedi pozitív adóalapok összegének 50 százalékát.

7. Kis- és középvállalkozás beruházási kedvezmény

A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (kkv-törvény) fogalmazza meg, hogy egy vállalkozás mikor tekinthető mikro-, kis- és középvállalkozásnak. A kategóriába sorolás a foglalkoztatotti létszám és a pénzügyi mutatók (nettó árbevétel vagy a mérlegfőösszeg) összege alapján történik.

A besorolást

- az önálló vállalkozásnak (olyan vállalkozás, amelynek nincs kapcsolódó vagy partner vállalkozása) az éves vagy az egyszerűsített éves beszámolója alapján,
- a nem önálló vállalkozásnak (olyan vállalkozás, amelynek van kapcsolódó és/vagy partner vállalkozása) a konszolidált beszámoló, annak hiányában az egyedi beszámolóiban szereplő adatok összeadása alapján kell meghatározni.

A pontos meghatározás ennél összetettebb, ahhoz a törvény pontos ismerete szükséges!

A kkv-nak minősülő adózóknak lehetőségük van a társaságiadó-alapjuk csökkentésére a következő tételekkel:

- a korábban még használatba nem vett ingatlan beruházási értéke,
- a korábban még használatba nem vett, a műszaki berendezések, gépek, járművek közé sorolandó tárgyi eszközök adóévi beruházási értéke,
- az ingatlan bekerülési értékét növelő adóévi felújítás, bővítés, rendeltetésváltoztatás, átalakítás értéke,
- az immateriális javak között az adóévben állományba vett új szellemi termék, szoftvertermékek felhasználási jogának bekerülési értéke,
- a bérbe vevő által a bérbe vett ingatlanon végzett és aktivált beruházás, felújítás értéke.

A kedvezmény nem alkalmazható üzemkörön kívüli ingatlanok esetében, és a hibás teljesítés miatt a jótállási időn belül cserébe kapott tárgyi eszköz, szellemi termék bekerülési értékére sem, amennyiben a cserére visszaadott tárgyi eszközre, szellemi termékre az adózó alkalmazta az adóalap csökkentést.

A kedvezmény igénybevételének feltétele, hogy érvényesítésének adóévében a kkv valamennyi tagja csak magánszemély volt, és az adóalapot csökkentő tétel összege nem haladhatja meg az pozitív adózás előtti eredményt.

A taotörvényben külön rendelkezés vonatkozik a megszerzett kedvezmény megtartására, bizonyos események esetében ugyanis az érvényesített csökkentő tétel összegének kétszeresével kell megnövelni az adóalapot. Ilyen eset áll elő például akkor, ha az adózó az adóévet követő négy tárgyéven belül jogutód nélkül megszűnik, ha a beruházást ugyanezen határidőn belül nem elháríthatatlan külső ok miatt nem helyezi üzembe, illetve nem veszi használatba, vagy az üzembe helyezett tárgyi eszközt, szellemi terméket a forgóeszközök közé átsorolja, apportálja, eladja vagy térítés nélkül átadja.

8. Alap kutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés

Az adózás előtti eredményt csökkentheti az adózó saját tevékenységi körében végzett alap kutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés (K+F) adóévben felmerült közvetlen költségének a kapott támogatással, valamint a belföldi illetőségű társaságiadó-alanytól, a külföldi vállalkozó belföldi telephelyétől és az egyéni vállalkozótól igénybe vett kutatási szolgáltatással csökkentett értéke 100 százalékaival. Mindez attól független, hogy a kísérleti fejlesztés értékét az adózó az immateriális javak között használatba veszi vagy sem, tehát ez a kedvezmény az elszámolt költségen felül érvényesíthető. Az alap kutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés saját célra, megrendelésre, illetve kutatás-fejlesztési megállapodás alapján egyaránt végezhető.

A K+F közvetlen költség nem minősül a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült, elismert költségnek – és így nem számít adóalapot növelő tételnek, amennyiben az nem kapcsolódik az adózó bevételszerző tevékenységéhez.

A fenti leírtak mellett adózás előtti eredményt csökkentő tételként választható a kapcsolt vállalkozás kutatás-fejlesztési tevékenységének közvetlen költsége is, amennyiben a kapcsolt fél azt kedvezményként nem vagy nem teljes mértékben vette igénybe. Ebben az esetben arról van tehát szó, hogy egy cég átadja az őt megillető kedvezményt vagy annak egy részét a vele kapcsolt vállalkozási viszonyban álló cégnek vagy cégeknek.

Ilyenkor nyilatkozni kell a kedvezményként érvényesíthető összegről: az adózó az adóbevallás benyújtásáig köteles beszerezni a kapcsolt vállalkozása írásos nyilatkozatát, amely tartalmazza a kapcsolt vállalkozás tárgyévi saját tevékenységi körében végzett K+F-tevékenysége közvetlen költségének összegét, valamint az adózó által érvényesíthető összeget. A nyilatkozatban leírtak teljesüléséért az adózó és kapcsolt vállalkozása egyetemlegesen felel, és az abban szereplő adatokról a nyilatkozat kiállítója és a kedvezményezett egyaránt adatszolgáltatásra kötelezett a társaságiadó-bevallásban.

Egyedi adóalapot levezetése esetén a csoporttagok nem adhatják át egymás között a K+F tevékenység kedvezményét. A csoporttagok közötti ügyleteknél K+F címen a csoporttag nem érvényesíthet több kedvezményt, mint ami a szokásos piaci ár figyelembevételével

megilleti. A transzferárral kapcsolatos korrekciós kötelezettség alól a csoporttagok egymás közötti jogügyletei tekintetében mentesülnek, kivéve azt az esetet, amikor egyik fél a csoporttagságot megelőzően már érvényesített korrekciós tételt, de a másik fél adóalap-korrekciója még nem ellentételezte.

9. Fejlesztési tartalék

Az adózó dönthet úgy, hogy a jövőbeni beruházásaira fejlesztési tartalékot képez, és így a kedvezménynek köszönhetően előrehozhatóvá válik a következő négy adóévben megvalósított beruházás keretében megvásárolt vagy előállított tárgyi eszközeinek értékcsökkenése.

Maga a fejlesztési tartalék a tárgyévben az eredménytartalékból a lekötött tartalékba átvezetett és az adóév utolsó napján lekötött tartalékként kimutatott összeget takarja. A vállalkozás ezzel az összeggel csökkentheti az adózás előtti eredményét, ám az egy adóévben képzett fejlesztési tartalék mértéke nem haladhatja meg az adózás előtti eredmény 50 százalékát, és legfeljebb adóévenként 10 milliárd forintot.

A kedvezmény megtartásának feltétele, hogy az adózó a lekötött tartalékot kizárólag a megvalósított beruházás költségei szerint használhatja fel a tartalék képzését követő négy adóévben. Ellenkező esetben a feloldott rész után az adót késedelmi pótlékkal együtt köteles megfizetni. Csoportos társaságiadó-alany esetén a szankciós adófizetési kötelezettséget a csoporttag a csoportképviselő útján fizeti meg.

10. Korai fázisú vállalkozások társaságiadó-alap kedvezménye

Adóalap-kedvezményre jogosult az az adózó, amely korai fázisú vállalkozásban szerez részesedést. Korai fázisú vállalkozásnak minősül a külön jogszabály szerint nyilvántartásba vett jogi személy, amennyiben az átlagos állományi létszáma legalább két főből áll.

A kedvezmény mértéke a korai fázisú vállalkozásban szerzett részesedés bekerülési értékének (a szerzést követő tőkeemelés esetén a bekerülési érték növekményét is ideértve) háromszorosa.

Az adóalap-kedvezmény négy egyenlő részletben, a részesedés szerzésének adóévében és az azt követő három adóévben, de adóévenként legfeljebb 20 millió forintig igényelhető, tekintetbe véve a taotörvényben meghatározott további feltételeket is.

Az adózó olyan korai fázisú vállalkozás jegyzett tőkéjében szerezhethet részesedést, amelynek a szerzést megelőző három adóéven belül sem az adózó, sem a jogelődje vagy az adózó kapcsolt vállalkozása nem volt tagja.

Növeli az adóalapot, ha az adózó a korai fázisú vállalkozásban fennálló részesedését a részesedésszerzés adóévét követő harmadik adóév végéig bármilyen jogcímen kivezeti vagy részben kivezeti (kivételt képez az átalakulás, egyesülés, szétválás miatti kivezetés).

Ebben az esetben a kivezetés adóévében az adózónak az addig igénybe vett kedvezmény kétszeresét kell visszafizetnie. Szintén ennyivel kell növelni az adózás előtti eredményt, amennyiben az adózó a részesedésszerzés adóévében vagy az azt követő három adóévben jogutód nélkül megszűnik.

11. Kapott osztalék, részesedés

A kapott osztalék és részesedés címén az adóévben elszámolt bevétel csökkenti az adózás előtti eredményt. Kivételt jelent az ellenőrzött külföldi társaságtól kapott osztalék, vagy az az eset, ha az osztalékot megállapító az osztalékot ráfordításként számolja el. (Ilyen juttató csak külföldi személy lehet, mivel Magyarországon a jóváhagyott osztalék nem számolható el ráfordításként a törvény szerint.)

12. Adomány és támogatás kedvezménye

Csökkenti az adózás előtti eredményt:

- közhasznú szervezet közhasznú tevékenységének támogatására nyújtott adomány összegének 20 százaléka (tartós adományozási szerződés esetén az adomány összegének 40 százaléka),
- a Magyar Kármentő Alapnak, a Nemzeti Kulturális Alapnak, a Kárenyhítési Alapnak önkéntesen, nem jogszabályi kötelezés alapján, vagy a felsőoktatási intézménynek felsőoktatási támogatási megállapodás keretében adott támogatás, juttatás, eszköz, szolgáltatás bekerülési értékének 50 százaléka,
- de együttesen legfeljebb az adózás előtti eredmény összege.

A közhasznú szervezet közhasznú tevékenységének támogatása bármely formában, azaz pénzzel, eszközzel vagy szolgáltatással egyaránt történhet.

A felsőoktatási támogatási megállapodás legalább öt évre szól az alapítóval vagy fenntartóval felsőoktatási intézmény alapítására, illetve működésének biztosítására.

A vállalkozónak rendelkeznie kell a közhasznú szervezet, a Magyar Kármentő Alap, a Nemzeti Kulturális Alap vagy a felsőoktatási intézmény által az adóalap megállapítása céljából kiállított igazolással.

13. Szakképzésben közreműködő adózó

Amennyiben a gazdasági társaság duális képzőhelyként részt vállal a szakirányú oktatás rendszerében, az adóalap-kedvezmény mértéke a szakképzési munkaszerződés keretében a szakirányú oktatásban részt vevő tanulóként, képzésben részt vevő személyenként, minden megkezdett hónap után havonta az érvényes minimálbér 24 százaléka.

14. Pályakezdő, munkanélküli, egyéb személy foglalkoztatása

A vállalkozás csökkentheti az adózás előtti eredményét,

- az előző pontban említett tanuló, képzésben részt vevő személy után, aki sikeres szakmai vizsgát tett (pályakezdő),
- korábban munkanélküli személy, a szabadulást követő 6 hónapon belül alkalmazott szabadságvesztésből szabaduló személy, továbbá a pártfogó felügyelet alatt álló személy után
- a foglalkoztatásának ideje alatt, de legfeljebb 12 hónapon át befizetett szociális hozzájárulási adó összegével (amellett, hogy az költségként is elszámolásra kerül).

A korábban munkanélküli személy esetén a csökkentő tétel érvényesítésének feltétele, hogy az adózó rendes felmondással nem szüntette meg alkalmazása óta, illetőleg azt megelőző hat hónapon belül azonos munkakörben foglalkoztatott más munkavállaló munkaviszonyát, és a korábban munkanélküli magánszemély a foglalkoztatását megelőző hat hónapon belül nem állt nála munkaviszonyban.

15. Megváltozott munkaképességű foglalkoztatása

Az adózás előtti eredményt csökkentheti, ha a vállalkozás megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztat. Az adóalap mértéke személyenként havonta a megváltozott munkaképességű munkavállalónak kifizetett munkabér, de legfeljebb az érvényes minimálbér összegével mérsékelhető. Ennek feltétele, hogy a vállalkozás által foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma az adóévben ne legyen több 20 főnél.

16. Munkavállalók mobilitását célzó juttatásokhoz kapcsolódó kedvezmények

A társasági adó alapját csökkenti a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti munkásszállás bekerülési értékeként, továbbá annak növekményeként kimutatott érték összege a beruházás, felújítás befejezésének adóévében. A munkásszállás céljára bérelt ingatlan bérleti díja, valamint a fenntartására, üzemeltetésére az adóévben elszámolt összeg szintén csökkentő tételként vehető figyelembe. Szintén az adó alapját csökkenti a vállalkozás által a munkavállalók számára bérlakás céljából épített és e tevékenységet közvetlenül szolgáló, hosszú élettartamú, szerkezetű épület bekerülési értékének növekményeként kimutatott összeg a beruházás, felújítás befejezésének adóévében.

A bérlakásokhoz kapcsolódó kedvezmény csak akkor vehető igénybe, ha az épület olyan legalább heti 36 órás munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló és ennek vele együtt lakó közeli hozzátartozója elhelyezésére szolgál, akinek nincs lakóhelye azon a településen, ahol a munkahelye van, továbbá, akinek lakóhelye és a munkahelye legalább 60 kilométerre van egymástól, vagy akinek a munkahelye és lakóhelye közötti, naponta, tömegközlekedési eszközzel történő oda- és visszautazás ideje a 3 órát meghaladja. A kedvezmény nem alkalmazható, ha az adózó kapcsolt vállalkozásának minősülő munkavállalóját, ennek hozzátartozóját szállásolja el.

Nem csökkenthető azonban az adóalap a mobilitási célú lakhatási támogatás összegével.

Az adóalap-kedvezmény korlátja minden esetben az adózás előtti nyereség összege.

17. Műemlékekhez kapcsolódó társaságiadóalap-kedvezmény

Az adózás előtti eredményt csökkenti a műemléki ingatlan vagy nyilvántartott műemléki értéknek minősülő ingatlan, illetve a helyi egyedi védelem alatt álló ingatlan karbantartásának tárgyevi költsége az ingatlant nyilvántartó adózónál. A törvény mindhárom esetben ideérti az ingatlanok az ingatlan-jellegű védett tartozékát, a védett területet, a történeti kertet, a történeti temetkezési helyet, ezek maradványát, valamint azok rendeltetészerűen összetartozó együttesét. A kedvezmény mértéke nem lehet több az adózás előtti nyereség 50 százalékánál, illetve 50 millió forintnál.

Szintén csökkentő tételként veheti igénybe a fent felsorolt ingatlantípusok valamelyikét nyilvántartó adózó az ingatlant érintő kulturális örökségvédelmi célú, számvitelről szóló törvény szerinti beruházás, továbbá felújítás, vagy vagyoni betét beszerzése esetén bekerülési értékének kétszeresét a beruházás/felújítás befejezésének adóévében és az azt követő öt adóévben a döntése szerinti részletekben.

Egyedi adóalapok levezetése esetén a csoporttagok nem adhatják át egymás között a műemléki ingatlanokat érintő beruházások, felújítások, illetve karbantartások kedvezményét.

18. Elektromos töltőállomás létesítésének kedvezménye

Elektromos töltőállomás az olyan eszköz, amely alkalmas elektromos gépjármű energiatárolójának töltésére vagy cseréjére. A kedvezmény mértéke az adózó választása szerint az elektromos töltőállomás bekerülési értéke, de legfeljebb az elektromos töltőállomás bekerülési értéke és az elektromos töltőállomás által a beruházás befejezésének adóévéét követő 3 éves időszak alatt elért (elérhető), az adózó becslése szerinti, az elektromos töltőállomás pozitív működési eredménye közötti különbözet, a beruházás befejezésének adóévében. Ha az adózó által érvényesített csökkentő tétel összege – figyelemmel a beruházás adóévéét követő 3 adóévben ténylegesen elért működési eredményre – meghaladja a fenti különbözetet, akkor az adózó pótlékmentesen önellenőrizheti a bevallását. A csökkentő tétel adó tartalma (9%-a) – töltőállomásonként – nem lehet több a 20 millió euró 9%-ának megfelelő forintösszegeknél